

VERTROUWELIJK

ONTWERPEN VAN STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN DE SWP.

S a m e n v a t t i n g

Einde december 1959 zond de leiding van de SWP aan de partijafdelingen de ontwerpen van de statuten en het huishoudelijk reglement, die aan het op 23 en 24 januari te houden partijcongres zullen worden voorgelegd.

De ontwerpen wekken de indruk, dat zij er op gericht zijn in de SWP een democratischer gang van zaken te waarborgen dan in de CPN gebruikelijk is.

Aanvankelijk bestond bij het voorlopige SWP-partijbestuur het plan in de reglementen nauwkeurig te omschrijven hoe men in de partij het democratisch centralistische beginsel dacht toe te passen.

Bij nader beraad heeft men dit voornemen laten varen. Het democratisch centralisme, zo luidde de overweging, is in discredit geraakt door de onjuiste toepassing er van in de CPN. Verwacht werd dat een nadrukkelijke vermelding ervan in de statuten en het huishoudelijk reglement, vele sympathiserenden van toetreden tot de partij zou weerhouden.

Niettemin is het partijbestuur van plan het beginsel in de praktijk wel toe te passen, zij het in een minder straffe vorm dan die, waarin het in de CPN wordt gehanteerd.

21 januari 1960

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

ONTWERPEN VAN STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN DE SWP.

Algemeen.

Het voorlopige partijbestuur van de "Socialistische Werkers Partij" (SWP) stelde op 9 augustus jl. een commissie samen tot het ontwerpen van de partijstatuten en een huishoudelijk reglement. Het had daarvoor op de oprichtingsconferentie, die op 12 juli 1959 gehouden werd, de opdracht gekregen.

De resultaten van het werk van deze commissie werden einde december 1959 door het voorlopige partijbestuur toegezonden aan de afdelingen, ter bespreking in de afdelingsvergaderingen. De ontwerpen zullen uiteindelijk aan het op 23 en 24 januari 1960 te houden eerste congres van de SWP ter goedkeuring worden voorgelegd. De eventueel door de afdelingen voorgestelde wijzigingen zullen daarbij eveneens worden behandeld.

De statuten.

In artikel 1 van het ontwerp-statuten wordt bepaald, dat de naam van de partij zal zijn "Socialistische Werkers Partij", verder aangeduid als SWP. Als oprichtingsdatum wordt 12 juli 1959 genoemd.

De SWP wil haar doel, de vestiging van een socialistische maatschappij in Nederland, bereiken o.m. door het mobiliseren van de volksmassa's en door te streven naar eenheid tussen socialistische, communistische en andere werkerspartijen.

Omtrent de organisatie-beginselen wordt in artikel 7 o.m. bepaald dat alle bestuursinstanties op democratische wijze moeten worden gekozen en verantwoording verschuldigd zijn aan de leden. De lagere besturen zijn ondergeschikt aan de hogere. De na vrije en algemene discussie vastgestelde politiek dient te worden uitgevoerd door alle leden. Dit houdt niet in, dat zij, die een afwijkend standpunt innemen, de plicht hebben dit op te geven. Zij hebben het recht, wanneer daarvoor aanleiding bestaat, hun standpunt opnieuw te verdedigen, ook in de partij-uitgaven. Fractievorming is evenwel verboden.

De partijactiviteit moet in overeenstemming zijn met het program, de statuten en de politiek van de partij.

VERTROUWELIJK - 2 -

VERTROUWELIJK

De partijorganisatie omvat bedrijfsafdelingen, afdelingen en gewesten, elk met een eigen bestuur. In grote gemeenten kan meer dan één afdeling worden gevestigd.

In aaneengesloten delen van het land, waar verschillende afdelingen zijn, kan een gewest worden gevormd. Het gewestelijk bestuur wordt gekozen op de jaarlijks te houden gewestelijke conferentie. De bestuursleden kunnen tevens lid zijn van het partijbestuur.

Het partijbestuur leidt de partijwerkzaamheden tot het volgende congres en is verantwoordelijk voor de inhoud van de gedrukte partijorganen. Het heeft de plicht eenmaal per twee jaar een partijcongres bijeen te roepen, dat o.m. een nieuw partijbestuur kiest. De voorzitter, de secretaris-penningmeester en de hoofdredacteur van het partijorgaan worden in functie gekozen. Deze maken deel uit van het dagelijks bestuur, dat door het partijbestuur voor de rest uit zijn midden wordt gekozen. Het partijbestuur komt minstens eenmaal per zes weken bijeen.

Indien het zulks noodzakelijk acht kan het partijbestuur besluiten tot het houden van een buitengewoon congres. Dit geschiedt ook indien meer dan 50% van de afdelingen daarom verzoekt. Met de voorbereiding van een congres wordt belast een uit tien leden bestaande speciale commissie, te benoemen door het partijbestuur en gevormd door leden van dit bestuur en van de gewestelijke besturen.

Huishoudelijk reglement.

In het ontwerp huishoudelijk reglement worden de in de statuten gegeven richtlijnen aangevuld en nader uitgewerkt.

Zeer uitvoerige regels worden gesteld omtrent het toelaten van nieuwe partijleden. Een afgewezen kandidaat-lid heeft het recht zich te wenden tot het partijbestuur. De uiteindelijke beslissing ligt in alle gevallen in handen van de leden der betrokken afdeling. Bij royement kan in laatste instantie een beroep worden gedaan op het partijcongres.

De mogelijkheid is geopend tot royement door het congres - na schorsing door het partijbestuur - van een gehele partijafdeling. Slechts die leden van de betreffende afdeling worden van royement uitgezonderd, die schriftelijk verklaard hebben het niet eens te

VERTROUWELIJK

zijn met de handelingen, die tot het roeyement hebben geleid.

Elk bestuur moet werken als een collectief. Het kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De secretaris treedt namens de partij naar buiten op.

Om als lid van het partijbestuur gekozen te worden moet een kandidaat tenminste de helft van het aantal uitgebrachte geldige stemmen behalen. De kandidaatstelling voor het partijbestuur vindt plaats in de afdelingen. Het partijbestuur kan kandidaten aan de afdelingen voordragen.

Het ontwerp-huishoudelijk reglement legt nogmaals de verantwoordelijkheid vast van het partijbestuur voor de inhoud van het partijorgaan en het maakt daarenboven met nadruk melding van het recht van de leden tot het inzenden van bijdragen. Indien de redactie de opname van een ingezonden artikel weigert, moet zulks onder opgaaf van redenen aan de inzender bericht worden.

Commentaar.

Kennelijk heeft de SWP-leiding in de statuten en het huishoudelijk reglement waarborgen willen scheppen voor een meer democratische gang van zaken dan in de CPN gebruikelijk is. Hierbij is de invloed van het conflict in de CPN, dat tot de oprichting van de SWP heeft geleid, te onderkennen. Vastgesteld kan worden, dat men juist die punten uitvoerig gereglementeerd heeft, waarover de geschillen in de CPN heober gelopen, of die door een der partijen in het geding zijn gebracht. Het betreft hier aangelegenheden waaromtrent bij de CPN weinig of niets schriftelijk is vastgelegd. Een huishoudelijk reglement bijvoorbeeld is bij deze partij onbekend. Het ontbreken ervan past overigens geheel in het raam van De GROOT's opvattingen over de aan de partijleiding toekomende macht en bevoegdheden.

Het democratisch centralisme.

Een der voornaamste geschilpunten in het conflict in de CPN betrof de wijze, waarop het democratisch centralisme, één der organisatorische grondbeginselen van elke communistische partij, werd toegepast.

VERTROUWELIJK

De communistische doctrine stelt, dat een politieke partij zonder handhaving van het democratisch centralisme niet kan optreden als een eenheid en tot machteloosheid is gedoemd.

In het algemeen houdt het democratisch centralisme volgens communistische opvattingen, kort geformuleerd, in: elke lagere bestuursinstantie heeft zich neer te leggen bij besluiten door hogere besturen genomen en is verplicht in zijn geheel aan de uitvoering van de besluiten mee te werken; een besluit wordt genomen bij meerderheid van stemmen en na discussie, waarin elk lid vrij voor zijn mening mag uitkomen. Is een besluit eenmaal tot stand gekomen, dan is elk lid verplicht aan de uitvoering er van mede te werken en is verdere discussie over het onderwerp, ook op een later tijdstip, verboden.

Er bestaan overigens verschillende interpretaties van het democratisch centralisme. Het is dan ook in enkele partijen, afhankelijk van de omstandigheden, op verschillende manieren toegepast. Medewerking aan de uitvoering van de besluiten werd evenwel steeds geëist. In de strafste vorm wordt van de minderheid verlangd, dat zij het eigen standpunt geheel laat varen en dat van de meerderheid als het juiste aanvaardt.

Dit laatste is in de praktijk in de CPN gebruikelijk, hoewel zulks niet reglementair is vastgelegd. De nadruk wordt meer gelegd op het "centralisme" dan op democratische verhoudingen.

Aanvankelijk bestond bij de voorlopige partijleiding van de SWP het voornemen in de ontwerpen statuten en huishoudelijk reglement op te nemen, dat het democratisch centralisme in de partij in acht zou worden genomen. Men had het plan een duidelijke omschrijving van het beginsel te geven, zoals men dit in de praktijk in toepassing wilde brengen. Van dit voornemen is men evenwel teruggekomen, omdat naar veler mening, het beginsel door de wijze waarop het in de CPN werd toegepast, in discrediet was geraakt.

Vermelding in de reglementen van het woord "democratisch centralisme" alleen al zou, naar men aannam, velen er van weerhouden tot de SWP toe te treden. Men overwoog, dat men het beginsel toch wel zou kunnen toepassen zonder het nadrukkelijk in de reglementen te noemen.

VERTROUWELIJK

De voren omschreven bepaling, vastgelegd in artikel 7 van de statuten biedt inderdaad de mogelijkheid tot toepassing van het democratisch centralisme, zij het in sterk verzwakte vorm. Waar de CPN in de praktijk van de minderheid het afzweren van de eigen mening eist, is in het ontwerp SWP-statuten wel bepaald, dat alle leden de eenmaal vastgestelde partijpolitiek moeten uitvoeren, maar ook, dat de minderheid het recht heeft het eigen standpunt opnieuw te verdedigen wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Tijdens het conflict in de CPN heeft de oppositie bij herhaling geëist in de gelegenheid gesteld te worden haar opvattingen in het partijdagblad bekend te maken. De weigering om aan deze eis te voldoen is door de oppositie steeds als een bewijs voor het gebrek aan begrip van het partijbestuur voor de partijdemocratie aangevoerd.

Waarschijnlijk is om deze reden in het meer genoemde artikel 7 dan ook bepaald dat de minderheid het recht heeft haar opvattingen in de partijpublicaties te formuleren en dat de hoofdredacteur van het partijorgaan door het congres gekozen moet worden. Dit laatste is eveneens in tegenstelling met het gebruik in de CPN, waar het partijbestuur elk lid van de leiding van "De Waarheid" benoemt of ontslaat.

21 januari 1960

VERTROUWELIJK